

In de dagen van de Richters (13)

12:1-15

De toorn van de Efraïmieten (Richteren 12:1)

“De Efraïmieten werden opgeroepen en trokken naar Safon. En zij zeiden tot Jefta: Waarom zijt gij opgetrokken om tegen de Ammonieten te strijden, zonder ons te hebben opgeroepen om met u te gaan? Daarom zullen wij uw huis boven uw hoofd in brand steken!” Richteren 12:1.

De Efraïmieten werden opgeroepen. Ze vroegen Jefta waarom hij zonder hen was opgetrokken om tegen de Ammonieten te strijden. Daarom zullen wij uw huis boven u in brand steken, zeiden ze.

De Efraïmieten reageren op dezelfde wijze als bij Gideon in hoofdstuk 8. Toen zeiden ze “Wat is dit voor een handelswijze jegens ons, dat gij ons niet hebt opgeroepen, toen gij ten strijde trok tegen Midjan?”. We zagen toen dat Gideon wijs handelde en door zijn zacht antwoord hun toorn kon afwenden. Hoe zal Jefta reageren?

Jefta's antwoord op de dreiging van Efraïm (Richteren 12:2-6)

“Maar Jefta zeide tot hen: Ik en mijn volk hadden een hevige twist met de Ammonieten; toen riep ik u, maar gij hebt mij niet uit hun macht gered. Toen ik zag, dat gij niet ter redding kwaamt, heb ik mijn leven op het spel gezet en ben ik tegen de Ammonieten opgetrokken, en de HERE heeft hen in mijn macht gegeven. Waarom zijt gij dan heden tegen mij opgetrokken om mij te bestrijden?” Richteren 12:2-3.

Jefta antwoordde hen dat hij en zijn volk een hevige twist hadden met de Ammonieten. Toen hij de Efraïmieten riep, hebben ze hem niet uit hun macht gered. Toen Jefta zag dat hulp uitbleef, heeft hij zijn leven op spel gezet en is tegen de Ammonieten opgetrokken. De Here heeft hen in zijn macht gegeven. Daarom vraagt Jefta waarom zij dan vandaag tegen hem zijn opgetrokken om tegen hem te strijden.

Jefta prijst zichzelf en verwijt hen van lafheid. Hij heeft initiatief genomen toen er een dreiging was. Hij heeft moed getoond. Maar zij daarentegen waren nergens te bespeuren toen het er toe deed. Jefta laat hen duidelijk merken dat hij niet opgezet is met hun gedrag.

“Jefta riep hierop alle mannen van Gilead op en streed tegen Efraïm. En de mannen van Gilead versloegen de Efraïmieten. Dezen immers hadden gezegd: Gij zijt weggelopen Efraïmieten; (Gilead ligt midden tussen Efraïm en Manasse). Gilead bezette de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan naar Efraïm. Wanneer nu een der vluchtelingen van Efraïm zeide: Laat mij oversteken, dan zeiden de mannen van Gilead tot hem: Zijt gij een Efraïmiet? En antwoordde hij: Neen, dan zeiden zij tot hem: Zeg eens sjibboleth. Zeide hij dan: sibboleth, en kon hij het dus niet op de juiste wijze uitspreken, dan grepen zij hem en sloegen hem dood bij de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan. In die tijd vielen er van Efraïm tweeënveertigduizend man” Richteren 12:4-6.

Jefta riep alle mannen van Gilead op en streed tegen Efraïm. Hij versloeg hen. Zij hadden immers gezegd dat zij weggelopen Efraïmieten waren. Gilead bezette de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan naar Efraïm. Als nu één van de vluchtelingen van Efraïm vroeg om over te steken, dan vroegen de Gileadieten als hij een Efraïmiet was. Als deze ontkende dan vroegen ze hem om sjibolleth te zeggen. Wanneer hij dan sibboleth zei, en het dus niet op de juiste manier uitspreken, dan doodden ze hem bij de doorwaadbare plaatsen. In die tijd vielen tweeënveertigduizend Efraïmieten.

De Efraïmieten lieten zich niet doen. Nadat Jefta hen had verweten laf te zijn, provocerden ze hem terug door te beweren dat de Gileadieten slechts minderwaardige, weggelopen Efraïmieten waren. Efraïm lag ten westen van de Jordaan en Gilead ten oosten. Ze beweerden dus dat de Gileadieten ‘would be’ Efraïmieten waren.

Dit ontketende een strijd tussen Efraïm en Gilead. Dit is hoe ruzies ontsporen. Stemmen worden luider en de argumenten worden bitsiger. Zo gaat het door totdat er fysiek geweld bij komt of zelfs moord.

De Gileadieten maakten gebruik van de culturele verschillen tussen de stammen. Efraïm kon een bepaalde klank niet uitspreken. Wanneer er dan een Efraïmiet de Jordaan wilde oversteken, vroegen ze hem om ‘sjibolleth’ uit te spreken. Diegene die dat niet kon, werd gedood.

De Amerikaanse oma van mijn schoonzuster vertelde me onlangs hoe zij zonder problemen een inwoner van Boston kan onderscheiden van andere Amerikanen, enkel door hun spraak. In België kennen we Oost-vlamingen die de 'g' niet kunnen uitspreken. Of de Limurgers die er om gekend zijn om traag en zingend te spreken.

Scilt ende Vrient (Schild en Vriend): in de aanloop naar de Guldensporenslag gingen de Vlamingen tijdens de Brugse metten de Fransen te lijf. Om elkaar in de schemering te kunnen herkennen en om zichzelf van hun vijanden te kunnen onderscheiden werd een strijdkreet bedacht. De keuze viel op "Schild en Vriend", naar een bekend gebed dat gebruikt werd om God bijstand in de strijd af te smeeken. Een bijkomende eigenschap van deze leuze was dat Franstaligen moeite hebben met de uitspraak van deze woorden. Deze strijdkreet is ook een sjibbolet (bron: wikipedia).

Jefta stierf (Richteren 12:7)

“Jefta richtte Israel zes jaar. En de Gileadiet Jefta stierf, en werd begraven in een stad in Gilead” Richteren 12:7.

Jefta richtte Israel zes jaar en hij stierf.

Er stierven meer Israëlieten door de hand van Jefta dan dat er stierven door vijanden in de rest van het boek. Hun richter werd hun vijand. God liet het toe dat Israel zichzelf ten gronde richtte. Jefta richtte slechts zes jaar in Israel. De zonden van het volk werden erger. De tijd van onderdrukking werd zwaarder. De tijd van vrede werd minder lang. De kwaliteit van de richters werd minder. Ze bevonden zich in een negatieve spiraal.

Ibsan, Elon en Abdon richtten Israel (Richteren 12:8-15)

“Na hem richtte Ibsan uit Betlehem Israel. Hij had dertig zonen. Dertig dochters huwelijkte hij uit en dertig dochters haalde hij van elders voor zijn zonen. Hij richtte Israel zeven jaar. En Ibsan stierf en werd te Betlehem begraven” Richteren 12:8-10.

Na Jefta richtte Ibsan uit Bethlehem Israel. Hij had dertig zonen en dertig dochters. Hij richtte Israel zeven jaar en stierf.

Jefta en Ibsan zijn de enige richters waarvan we worden verteld dat ze dochters hadden. Jefta zijn dochter stierf ongehuwd. Ibsan huwelijkte zijn dochters uit.

“Na hem richtte de Zebuloniet Elon Israel. Hij richtte Israel tien jaar. En de Zebuloniet Elon stierf en werd begraven te Ajjalon, in het land Zebulon” Richteren 12:11-12.

Na Ibsan richtte Elon Israel voor tien jaar en hij stierf.

“Na hem richtte de Piratoniet Abdon, de zoon van Hillel, Israel. Hij had veertig zonen en dertig kleinzonen, die op zeventig ezelhengsten reden. Hij richtte Israel acht jaar. En de Piratoniet Abdon, de zoon van Hillel, stierf, en werd begraven te Piraton, in het land Efraim, in het gebergte der Amalekieten” Richteren 12:13-15.

Na Elon richtte Abdon Israel. Hij had veertig zonen en dertig kleinzonen die op zeventig ezelhengsten reden. Hij richtte Israel acht jaar en stierf.